

08. BUITENGEWONE UITGAVEN

Buitengewone uitgaven zonder partner	3
Wat zijn buitengewone uitgaven?.....	3
Voor welke personen zijn de kosten aftrekbaar?	3
Eigen inkomen/vermogen	3
Ziekte, invaliditeit en bevalling	3
Overlijden	3
Arbeidsongeschiktheid of chronische ziekte	3
Ouderdom	4
Chronische ziekte van kinderen	4
Adoptie.....	4
Drempel.....	4
Vergoeding	4
Tijdstip van aftrek	4
De kosten van ziekte, invaliditeit en bevalling.....	4
Kosten van genees-, verlos- en heekundige hulp.....	4
Premies zorgverzekering	4
Medische behandelingen	5
Kosten van verpleging	6
Kunst- en hulpmiddelen	7
Aanpassing aan woning	8
Kosten van vervoer	8
Uitgaven voor extra gezinshulp.....	9
Persoonsgebonden budget	10
Extra uitgaven voor een op medisch voorschrift gehouden dieet	10
Extra uitgaven voor kleding en beddengoed	13
Uitgaven voor vervoer voor ziekenbezoek	14
Kosten van bevalling	14
Extra aftrek wegens ouderdom, arbeidsongeschiktheid en chronisch zieke kinderen	14
Extra ouderdomsaftrek	14
Extra aftrek voor arbeidsongeschikten	14
Aftrek voor chronisch zieken	15
Extra aftrek voor chronisch zieke kinderen	15
Verhoging ziektekosten	15
Kosten van adoptie.....	16
Kosten van overlijden.....	16
Aftrek in box 1, 3 of 2?	18
Terugontvangen of vergoede kosten	18
Verzilversingsregeling.....	19
Invloed van andere persoonsgebonden aftrekposten op de verzilveringsregeling	19
Welke post eerst?	20

Buitengewone uitgaven zonder partner

Wat zijn buitengewone uitgaven?

Onder de papaplu buitengewone uitgaven kunt u een aantal posten in aftrek brengen. Het gaat om de volgende kosten:

- Kosten ter zake van ziekte, invaliditeit en bevalling;
- Overlijden;
- Arbeidsongeschiktheid of chronische ziekte;
- Ouderdom;
- Chronische ziekte van kinderen;
- Adoptie.

Al deze kosten samen moeten boven een bepaalde drempel uitkomen. Alleen het meerdere is aftrekbaar.

De drempel is dit jaar bijzonder laag, slechts 1,65% van het drempelinkomen. Daardoor komt u wellicht in aanmerking voor aftrek. Leest u dit hoofdstuk daarom zorgvuldig door.

Voor welke personen zijn de kosten aftrekbaar?

Eigen inkomen/vermogen

Voor iedereen van de hierna genoemde personen behalve uw minderjarige kinderen geldt, dat de kosten voor u uitsluitend aftrekbaar zijn als de betreffende persoon de kosten zelf niet kan betalen. Heeft deze persoon zelf inkomen, dan wordt aftrek voor u al lastig, tenzij dat inkomen heel laag is. En ook als deze persoon vermogen bezit kan aftrek door u geweigerd worden.

Ziekte, invaliditeit en bevalling

Deze kosten zijn behalve voor uzelf aftrekbaar voor uw kinderen die nog geen 27 jaar zijn en voor tot uw huishouden behorende ernstig gehandicapte personen van 27 jaar en ouder. Voor ziekte en invaliditeit zijn ook aftrekbaar de kosten die u maakt voor bij u inwonende zorgafhankelijke broers of zusters.

Iemand is ernstig gehandicapt als hij, gelet op zijn beperkingen, aanspraak maakt op opname in een krachtens de AWBZ geregelde intramurale inrichting. Iemand is zorgafhankelijk als hij zou zijn aangewezen op beroepsmatige hulp of verzorging in een verzorgingsinrichting of verpleeginrichting als hij niet bij u zou inwonen.

Overlijden

Overlijdenskosten zijn alleen aftrekbaar als u ze voor uzelf maakt, zoals de kosten van een begrafenisverzekering, het tijdens uw leven vooruitbetalen van de begrafenis of crematie. Kosten die na uw overlijden worden gemaakt zijn niet aftrekbaar, zelfs niet als ze uit uw erfenis worden voldaan.

Ook de overlijdenskosten die u maakt voor uw kinderen die nog geen 27 jaar zijn, zijn voor uw aftrekbaar.

Arbeidsongeschiktheid of chronische ziekte

Dit is een vaste aftrekpost voor het geval u zelf arbeidsongeschikt of chronisch ziek bent en nog geen 65 jaar.

Leest u vooral de paragraaf over chronische ziekte, ook als u zelf niet vindt dat u ziek bent. Dit is namelijk een fiscaal begrip dat lang niet altijd met ziekte te maken heeft.

Ouderdom

Dit is een vaste aftrek die uitsluitend voor uzelf geldt als u aan het begin van het belastingjaar ouder bent dan 65 jaar.

Chronische ziekte van kinderen

Het gaat hier om chronische ziekte van uw kinderen en pleegkinderen die nog geen 27 jaar zijn. In het algemene deel kunt u vinden wat onder (pleeg)kind wordt verstaan.

Adoptie

Adoptiekosten zijn uitsluitend aftrekbaar als u het om adoptie door uzelf gaat.

Drempel

Er geldt een niet-aftrekbare drempel van 1,65% van uw drempelinkomen. Dit is uw verzamelinkomen (zie schema in het algemene deel) voordat u de persoonsgebonden aftrekposten daarop in mindering heeft gebracht. De minimumdrempel bedraagt €115.

Vergoeding

Voor alle rubrieken geldt dat u alleen recht heeft op aftrek voor zover u de kosten niet vergoed krijgt. Als u weet dat u een vergoeding krijgt, mag u de kosten niet aftrekken. Maar als u dat niet weet en de vergoeding wordt in een later jaar toegekend, dan moet u de vergoeding in het jaar van ontvangst aangeven als de daar tegenoverstaande aftrek ook daadwerkelijk heeft plaatsgevonden.

Tijdstip van aftrek

U mag buitengewone uitgaven aftrekken in het jaar waarin u ze betaalt.

Als u in een bepaald jaar de drempel gaat halen, kunt u vaak voordeel halen door een aantal kosten voor volgend jaar vast vooruit te betalen. Dat geldt over het jaar 2008 te meer, omdat de regeling per 1 januari 2009 beperkt gaat worden. Een flink aantal posten is in 2009 niet meer aftrekbaar.

De kosten van ziekte, invaliditeit en bevalling

Wij laten de afzonderlijke rubrieken de revue passeren.

Kosten van genees-, verlos- en heilkundige hulp

Premies zorgverzekering

De premies zorgverzekeringswet valt in drie delen uiteen.

- **Basispremie.** Iedereen moet aan zijn ziektekostenverzekeraar een basispremie (ook wel genoemd nominale premie) betalen. Deze is in 2008 niet aftrekbaar.

- **Aanvullende premie.** Wie de basisdekking van de zorgverzekeringswet onvoldoende vindt kan zich aanvullend verzekeren en betaalt daarvoor aanvullende premie. Deze aanvullende premie is volledig aftrekbaar, ook als u die betaalt voor de groep mensen voor wie ziektekosten bij u aftrekbaar zijn, zoals kinderen.
- **Inkomensafhankelijke bijdrage.** Deze wordt geïnd door de werkgever of uitkeringsinstantie of door de belastingdienst. Deze premie is niet aftrekbaar. Ook niet als hij op aanslag wordt geheven (ondernemers en resultaatgenieters) en hij betrekking heeft op 2007 of 2006.

Medische behandelingen

De kosten van medische behandelingen zijn aftrekbaar. Het gaat dan om behandelingen door artsen, specialisten, fysiotherapeuten, ergotherapeuten, logopedisten en tandartsen. Ook de kosten van een laserbehandeling bij een oogarts zijn aftrekbaar.

Als medische behandelingen worden ook beschouwd een inenting, periodiek gezondheidsonderzoek en sportkeuring. De kosten van een medische verklaring voor het rijbewijs en van de medische keuring voor een levensverzekering of een baan zijn echter niet als buitengewone uitgave aftrekbaar.

Inentingskosten zijn per definitie aftrekbaar, ook bij een inenting voor een reis naar de tropen.

Voor deze behandelingen geldt dat ze medisch noodzakelijk moeten zijn. Daarom zijn niet aftrekbaar:

- Sekseverandering zonder medische noodzaak;
- Schoonheidsbehandelingen (facelift, plastische chirurgie);
- kosten met betrekking tot orthopedagoog, psycholoog of remedial teacher, tenzij de behandeling is gebaseerd op een medische noodzaak (bijvoorbeeld dyslexie of dyscalculie), en onder medisch toezicht plaatsvindt.

Een medische noodzaak kan ook bestaan wegens psychische problemen. Zo kan kaalheid op jonge leeftijd leiden tot aftrek van de kosten van een haarimplantatie of een pruik, maar bij wat oudere mannen (wat volgens de fiscale rechter al begint bij een leeftijd van 45 jaar!) is kaalheid niet meer abnormaal en zijn deze kosten niet aftrekbaar. De behandelingskosten van cosmetische problemen als gevolg van een ziekte of het gebruik van geneesmiddelen zijn wel aftrekbaar.

Contributies aan belangenverenigingen zijn niet aftrekbaar met uitzondering van de contributie aan de Diabetes Vereniging Nederland. Deze vereniging houdt zich bijna uitsluitend bezig met het geven van medische informatie en directe hulp aan diabetici. Veel belangenverenigingen hebben meer algemene werkzaamheden.

De kosten van alternatieve genezers zijn aftrekbaar als deze genezers medici zijn, of als de behandeling gebeurt onder begeleiding van een arts. Bij alternatieve genezers kunt u denken aan de chiropractor, acupuncturist, homeopaat, antroposofisch genezer.

Voor bijzondere therapieën geldt dat alleen sprake is van buitengewone lasten ten aanzien van ziekte als de activiteiten deel uitmaken van een complex van samenhangende maatregelen, door middel waarvan op voorschrift van een arts en onder rechtstreeks toezicht of begeleiding van een arts wordt gepoogd de fysieke en psychische toestand van een patiënt te optimaliseren. Bij gebrek aan rechtstreeks medisch toezicht is aftrek nog mogelijk als het gaat om

therapeutische activiteiten onder omstandigheden waarin gezonde personen soortgelijke activiteiten niet uitoefenen. Dit geldt bijvoorbeeld voor yortgymnastiek, zwemlessen en dergelijke.

Kosten van (homeopathische) medicijnen en verbandmiddelen zijn aftrekbaar. Ze moeten daartoe door een arts zijn voorgeschreven. Aftrekbaar zijn ook de niet-vergoede kosten van cannabis dat door een arts is voorgeschreven. Voor farmaceutische middelen die niet door een arts zijn voorgeschreven, is als huisapotheek een bedrag van €23 per gezinslid aftrekbaar. De kosten van voedingssupplementen zijn nooit aftrekbaar.

Vergeet niet de kosten van de huisapotheek van €23 per gezinslid in aftrek te brengen.

Kosten van verpleging

De kosten van een verblijf in een ziekenhuis of verpleeginrichting zijn aftrekbaar als de opname om medische redenen plaatsvindt. Hiertoe kunt u rekenen de opnamekosten, de extra kosten van klassenverpleging, de kosten van het medisch onderzoek, het gebruik van de eerste hulp en de operatiekamer, en alle overige kosten in verband met de opname.

Voor een opname om een niet-medische reden is geen aftrek als buitengewone uitgave mogelijk. Zo kunt u geen kosten aftrekken die u maakt om een moeilijk opvoedbaar kind in een internaat te laten opnemen, ook al bevat het onderwijsprogramma therapeutische onderdelen. Als op een school echter gebruik wordt gemaakt van paramedici, zoals een logopedist of een fysiotherapeut en deze behandeling is door de huisarts voorgeschreven, dan kan een deel van het schoolgeld wél in aftrek worden gebracht. U zult dan een redelijke schatting moeten maken.

Verblijft u in een verzorgingshuis dat niet onder de AWBZ valt, dan mag u aftrekken het in de pensionprijs begrepen, aanwijsbare bedrag ter zake van eventuele hulp bij ziekte, ongeval of ouderdom. Als de pensionprijs wegens ziekte/invaliditeit hoger is dan normaal, mag u dat meerdere als ziektekosten in aftrek brengen.

Als uw kind of ander familielid langdurig is opgenomen in een verpleeghuis, maar tijdens vakanties bij u verblijft, mag u de extra kosten niet als ziektekosten in aftrek brengen. Deze kosten vallen onder de post 'weekenduitgaven voor gehandicapten' (zie module 'Overige aftrekposten').

Bij langdurige verpleging in een AWBZ-inrichting is 25% van uw eigen bijdrage aftrekbaar. Er zijn overigens ook woonvormen die niet onder de AWBZ vallen, maar waarin wel een stukje medische zorg is geregeld. Voor de aftrek van een deel van de door u betaalde kosten kunnen dan afspraken zijn gemaakt door het tehuis en de Belastingdienst. U kunt bij de administratie van het tehuis opvragen welk gedeelte van de door u betaalde bijdrage aftrekbaar is als ziektekosten.

Uw eigen bijdrage voor huishoudelijke hulp via de WMO (Wet Maatschappelijke Ondersteuning) is eveneens volledig aftrekbaar.

Als uw kind om medische redenen speciaal onderwijs moet volgen (bijvoorbeeld in verband met een geestelijke of lichamelijke handicap), zijn de hieraan

verbonden extra kosten aftrekbaar als ziektekosten. Gaat het niet om een strikt medische, maar bijvoorbeeld om een pedagogische reden, dan is aftrek niet toegestaan.

U bepaalt uw aftrek door de kosten voor uw kind te vergelijken met die voor een gezond kind; ook de kosten van vervoer van en naar school mag u meerekenen. Hetzelfde geldt voor de kosten van een remedial teacher, als hij op medische gronden werkzaam is.

Kunst- en hulpmiddelen

De kosten van kunst- en hulpmiddelen zijn aftrekbaar. Dit zijn de medische en niet-medische artikelen die u in staat stellen uw normale lichaamsfuncties te vervullen, waartoe u zonder dat hulpmiddel niet in staat zou zijn, zoals een bril, een gehoorapparaat, prothesen enzovoorts. Het is hierbij niet vereist dat deze zaken alleen door zieke of invalide personen plegen te worden gebruikt. Verder zijn aftrekbaar de kosten van zaken die een bijzondere hoedanigheid bezitten welke meebrengt dat deze zaken alleen door zieke en/of invalide personen worden gebruikt. Een goede indicatie hiervoor is het verstrekkingenpakket van de zorgverzekeringswet en de AWBZ. Aftrekbaar zijn de kosten van aanschaf, onderhoud, reparatie en verzekering. Bij een duur artikel, dat bovendien gedurende een langere periode wordt gebruikt, moet u de aanschafprijs afschrijven over de economische gebruiksperiode; in het algemeen kunt u daarvoor twee of drie jaar aanhouden. Als het artikel echter voor iemand zonder uw ziekte of handicap géén waarde vertegenwoordigt, kunt u de aanschafprijs in één keer als buitengewone uitgave opvoeren.

Voorbeelden van aftrekbare kunst- en hulpmiddelen zijn:

- bril, contactlenzen en zonnebril met op sterkte geslepen glazen;
- kunstgebitten en andere gebitsprothesen (een kroon in het gebit is geen kunst- of hulpmiddel, deze kosten vallen onder de genees- en heelkundige behandelingen; een vastgeschroefde gebitsprothese echter wel);
- gehoorapparaat en batterijen daarvoor;
- thermometer, bloeddrukmeter;
- rolstoel, krukken en traplift;
- herniabad;
- lichaamsprothesen;
- steunkousen en steunzolen;
- breukbanden;
- krukken;
- elektrische schrijfmachine voor een spastisch kind;
- band- of cassette recorder voor een blinde;
- uitgaven voor een doventolk;
- abonnementskosten voor een cardiofoon van Hartis;
- cursus gebarentaal voor de ouders van een doof of slechthorend kind;
- tv-loep voor een slechtziende;
- speciaal geconstrueerd bed voor een slechtziende;
- hometrainer, mits aangeschaft op medisch advies;
- haarstukje of pruik, aangeschaft op medisch advies;
- blindengeleidehond;
- brailleapparaat voor een blinde (computer en cassette recorder);
- druktoetstelefoon voor een multiplesclerosepatiënt.

De kosten van apparaten die niet in direct verband staan met uw ziekte of invaliditeit zijn niet aftrekbaar. Denk bijvoorbeeld aan: muziekkaparaat, sauna

of solarium, centrale verwarming in plaats van oliekachels, nieuwe vloerbedekking, hoogtezon, elektrische deken, infraroodlamp

Aanpassing aan woning

Aanpassingen aan uw woning, woonboot of woonwagen zijn aftrekbaar als deze op medische indicatie zijn aangebracht en de kosten nergens zijn te verhalen. Hierbij is een complicatie dat een verbouwing een waardestijging van uw woning tot gevolg kan hebben en daar wil de fiscus natuurlijk niet aan meebetalen. Alleen als de waardestijging lager is dan 10 % van de verbouwingskosten, zijn de kosten volledig aftrekbaar (voor het niet-vergoede deel).

Voorbeeld

U brengt in uw toilet steunen aan. Dat kost €500. Dit leidt niet tot een waardevermeerdering van de woning. U kunt de kosten in aftrek brengen voor zover u daarvoor geen vergoeding heeft ontvangen.

Voorbeeld

Stel dat een door u geplande verbouwing wegens medische noodzaak (extra kamer begane grond voor invalide kind) €60.000 kost. U krijgt daarvan €20.000 vergoed, zodat €40.000 voor uw eigen rekening komt. Uw woning stijgt door de verbouwing €30.000 in waarde. 10% van de aanpassingskosten is in uw geval €4000. De waardestijging die niet aftrekbaar is bedraagt dus €30.000 - €4000 = €26.000. Uw aanpassingskosten bedragen € 40.000. Daarvan is dus aftrekbaar €40.000 - €26.000 = €14.000.

Het tijdstip van betaling van de kosten kan verschil uitmaken voor de uiteindelijke aftrekpost. Ziektekosten zijn aftrekbaar in het jaar van betaling. Als u de verbouwingskosten over twee jaren verspreid betaalt, is de rekensom voor de totale aftrekpost nog steeds hetzelfde, maar u mag in ieder jaar maar een evenredig deel aftrekken. Het kan zijn dat in een bepaald jaar de aftrek gedeeltelijk wegvalt in het niet-aftrekbare bedrag van 11,5% van uw inkomen.

Voorbeeld

Stel dat u in jaar 1 € 15.000 (25% van de kosten) betaalt en in jaar 2 € 45.000 (75%). U mag in het eerste jaar dan 25% van € 14.000 in aftrek brengen, dat is 3.500 en in het tweede jaar €10.500.

Als u aanpassingen maakt in een woning die u huurt, gelden dezelfde berekeningen. De verhuurder is namelijk aan het einde van de huur verplicht u schadeloos te stellen voor de door u aangebrachte verbeteringen. Toch blijft dit een lastige zaak, vooral de waardestijging is natuurlijk bijzonder moeilijk in te schatten.

Kosten van vervoer

De kosten verbonden aan het vervoer van en naar medische instellingen, behandelcentra, artsen en paramedici zijn altijd aftrekbaar. Bij ver weg gelegen kuuroorden moet u echter in de regel aannemelijk maken dat het bezoek echt een medische behandeling betrof. Alleen een medisch advies is hiertoe niet toereikend; u zult ook inzicht moeten geven in wat de behandeling inhield. Mocht de fiscus tot het oordeel komen dat de behandeling (mede) zal zijn ondergaan om niet-medische, consumptieve redenen, dan zal de aftrek - geheel of gedeeltelijk - worden geweigerd.

Tot uw auto- en vervoerskosten behoren de directe vervoerskosten (uw werkelijke autokosten, treinkaart of taxi). Als u met uw eigen auto reist, kunt u de volledige kilometerprijs in aftrek brengen.

De kosten van uw auto en vervoer voor andere doeleinden dan bezoek aan (para)medische behandelcentra en behandelaars en andere dan bezoekkosten van zieke familieleden (zie verderop), de zogenaamde leefkilometers, zijn alleen aftrekbaar voor zover deze uitstijgen boven hetgeen gebruikelijk is voor iemand in uw financiële en maatschappelijke positie, die niet uw ziekte of handicap heeft. Het is niet eenvoudig om in het bewijs hiervan te slagen.

De voorzieningen die u aan uw auto of garage om strikt medische redenen heeft laten aanbrengen, zijn aftrekbaar. Hiertoe kunt u onder meer rekenen de kosten van portierverbreding en van inbouw van een handgasinstallatie.

Als u door ziekte een buitenlandse reis moet afbreken, zijn de kosten van de terugreis voor u en uw begeleiders aftrekbaar, voor zover daar extra kosten mee zijn gemoeid (bijvoorbeeld omdat u met het vliegtuig moet in plaats van met de auto), die bovendien niet door uw reisverzekering worden vergoed.

De vervoerskosten van een begeleider zijn aftrekbaar, evenals de overnachtings- en verblijfkosten. Voorwaarde is wel dat voor de begeleiding medische noodzaak bestond. Tot de reis- en verblijfkosten worden ook de kosten gerekend die u moet maken om in het buitenland een ziek familielid op te halen. Overigens heeft de Hoge Raad beslist dat de kosten voor begeleiding van visueel gehandicapten tijdens hun vakantie geen buitengewone uitgaven vormen.

Uitgaven voor extra gezinshulp

De kosten van gezinshulp kunt u aftrekken als ziektekosten voor zover zij meer bedragen dan het bedrag dat volgt uit de volgende tabel. Zij worden namelijk alleen voor het meerdere als 'extra' aangemerkt.

bij drempelinkomen van:		
meer dan	maar niet meer dan	worden de uitgaven voor gezinshulp geacht extra te zijn voor zover zij meer bedragen dan het in deze kolom vermelde percentage van het verzamelinkomen vóór toepassing van de persoonsgebonden aftrek
-	€ 28.852	0%
€ 28.852	€ 43.279	1%
€ 43.279	€ 57.703	2%
€ 57.703	-	3%

Bij gezinshulp gedurende een deel van het jaar kunt u de drempel evenredig berekenen. Dit is bijvoorbeeld het geval bij een bevalling, waar de hulp van tijdelijke aard zal zijn.

Tot de kosten van gezinshulp kunt u ook rekenen de maaltijden en consumpties van de gezinshulp tijdens werktijd.

Als u aftrek van deze kosten had tijdens de ziekte van uw inmiddels overleden echtgenoot, kunt u de kosten van extra gezinshulp op dezelfde wijze in aftrek brengen in de maand van overlijden van uw echtgenoot en gedurende de drie daaropvolgende maanden.

Als gezinshulp kunt u iemand beschouwen die werkzaamheden verricht die in een gezin gebruikelijk zijn, zoals boodschappen doen, wassen, schoonhouden en koken. Ook een familielid of eigen kind kan als gezinshulp fungeren; deze moet dan wel een zakelijke beloning voor het werk ontvangen. De noodzaak voor het in dienst nemen van een gezinshulp moet overigens rechtstreeks in verband staan met de ziekte. En nadat de zieke is hersteld, bestaat er ook geen recht meer op deze aftrekpost.

Als u geen thuiszorg kunt krijgen terwijl u daar wel recht op heeft, zijn de kosten van kinderopvang als extra gezinshulp aftrekbaar.

Om voor aftrek in aanmerking te komen, moet u beschikken over een rekening van de gezinshulp, met daarop diens naam en adres. De fiscus kan zo controleren of de gezinshulp de inkomsten wel opgeeft.

Als u bent aangewezen op extramurale AWBZ-zorg, mag u uw eigen bijdrage daarvoor als verpleegkosten aftrekken. U heeft dan niets te maken met de drempel uit de tabel, zelfs niet als daar een deel voor gezinshulp in zit. Dat geldt eveneens voor uw eigen bijdrage voor huishoudelijke hulp via de WMO.

Persoonsgebonden budget

Een persoonsgebonden budget (PGB) is een bedrag dat u krijgt en waarmee u zelf zorg kunt inkopen. Dat kan bij een professionele instelling, maar u mag daar ook uw familieleden voor inschakelen. Het PGB wordt toegekend door een regionaal zorgkantoor. Er zijn drie soorten PGB:

- Voor verpleging en verzorging;
- Voor verstandelijk gehandicaptenzorg;
- Voor geestelijke gezondheidszorg.

Degene die het PGB ontvangt hoeft daarover geen belasting te betalen, als er maar geen kosten, waarvoor het budget bedoeld is, worden afgetrokken als buitengewone uitgaven.

Degene die het werk verricht en daarvoor betaald krijgt uit het PGB, moet deze inkomsten aangeven als resultaat uit overige werkzaamheden (zie de module 'Loon en resultaat uit overige werkzaamheden').

Extra uitgaven voor een op medisch voorschrift gehouden dieet

Dieetkosten zijn alleen aftrekbaar als het dieet op medisch voorschrift wordt gevolgd. Ze moeten hoger zijn dan het bedrag van €113. Komen de kosten daarbovenuit, dan zijn ze aftrekbaar, zij het uitsluitend voor de vaste bedragen uit het overzicht. Met deze drempel van €113 is in het overzicht al rekening gehouden. U hoeft dat bedrag niet van het in het overzicht genoemde bedrag af te halen.

Als u de kosten van meer dan één dieet mag aftrekken, zou er dubbel rekening worden gehouden met de drempel. Wellicht mag u de dieetkosten verhogen met €113. Hierover is nog geen rechtspraak, maar het ligt voor de hand dat er niet twee rekening gehouden hoeft te worden met de drempel.

De bedragen in het overzicht gelden voor het hele jaar. Als u niet het hele jaar een dieet heeft gevolgd, moet u het bedrag tijdsevenredig toepassen.

U mag maximaal één vast bedrag aftrekken per ziektebeeld. Als uw dieet aan meer omschrijvingen voldoet of als u meer dan één dieet volgde, mag u alleen het hoogste bedrag aftrekken. Als u echter voor meerdere ziektebeelden een dieet volgt, mag u voor ieder ziektebeeld een bedrag aftrekken.

Ziektebeeld en aandoening	soort dieet	vast aftrekbaar bedrag
Algemene symptomen		
ondervoeding/groeiachterstand bij kinderen	energieverrijkt in combinatie met eiwitverrijkt	€ 1.118
	energieverrijkt	€ 1.118
	vloeibaar energieverrijkt	€ 639
ondervoeding	energieverrijkt in combinatie met eiwitverrijkt	€ 1.118
	energieverrijkt	€ 1.118
	vloeibaar energieverrijkt	€ 809
decubitus (doorliggen)	energieverrijkt in combinatie met eiwitverrijkt	€ 1.118
Hypertensie (hoge bloeddruk) en hartziekten		
hypertensie (hoge bloeddruk)	natriumbeperkt	€ 420
decompensatio cordis (hartfalen)	natriumbeperkt	€ 420
decompensatio cordis (hartfalen)	sterk natriumbeperkt	€ 505
Ziekte van de luchtwegen		
chronische obstructieve longziekten (COPD)	energieverrijkt	€ 1.118
Maag-, darmen leverziekten		
dumping syndroom (onwel worden na het eten door plotselinge val van de spijsmassa in de darm)	lactosebeperkt	€ 431
chronische pancreatitis (ontsteking van de alvleesklier)	energieverrijkt in combinatie met eiwitverrijkt	€ 1.118
cystic fibrosis (taaislijmziekte)	energieverrijkt	€ 1.118
	energieverrijkt in combinatie met eiwitverrijkt	€ 1.118
coeliakie (overgevoeligheid voor gluten) en ziekte van Duhring	glutenvrij	€ 1.222
	glutenvrij in combinatie met	€ 1.484

	lactosebeperkt	
short bowelsyndroom (onvoldoende voedselopname)	energieverrijkt	€ 1.118
	energieverrijkt in combinatie met MCT-verrijkt	€ 1.696
leverziekte	energieverrijkt in combinatie met MCT-verrijkt, tevens alcoholvrij	€ 1.612
	energieverrijkt in combinatie met MCT-verrijkt, tevens natriumbepert en alcoholvrij	€ 2.021
overige	energieverrijkt in combinatie met eiwitverrijkt	€ 1.118
	energieverrijkt in combinatie met eiwitverrijkt en lactosebeperkt	€ 1.361
	matig vetbeperkt in combinatie met MCT-verrijkt, tevens energieverrijkt	€ 1.035
Metabole ziekten (stofwisselingsziekten)		
diabetes (suikerziekte)	diabetes dieet	€ 288
	diabetes dieet natriumbepert	€ 420
hypercholesterolemie (te hoog cholesterolgehalte)	verzadigd-vetzurenbeperkt en cholesterolbeperkt in combinatie met visverrijkt, groentenverrijkt en fruitverrijkt	€ 288
	verzadigd-vetzurenbeperkt en cholesterolbeperkt in combinatie met visverrijkt, groentenverrijkt, fruitverrijkt met plantensterolen	€ 304
	cholesterolverlagend en natriumbepert	€ 420
vetstofwisselingsstoornis	sterk vetbeperkt in combinatie met MCT-verrijkt	€ 1.035
fructose-intolerantie (fructose = vruchtensuiker)	sterk fructosebeperkt	€ 740
galactosemie (teveel galactose in het bloed)	galactosevrij	€ 657
sacharase isomaltase deficiëntie (onvoldoende opname van bepaalde enzymen)	polysacharidenverrijkt en meervoudig-onverzadigdvetzurenverrijkt in combinatie met sacharosebeperkt, fructosebeperkt, matig vetbeperkt, matig natriumbepert en calciumbeperkt	€ 1.746
eiwitstofwisselingsstoornis (bijv. PKU of hyperlysinemie)	natuurlijk-eiwitbeperkt	€ 2.145
Infectieziekten		
aids	energieverrijkt in combinatie met	€ 1.118

	eiwitverrijkt	
Ziekten van de nieren en urinewegen		
nierziekten	natriumbeperkt	€ 394
chronische nierinsufficiëntie met hemodialyse	eiwitaangewezen in combinatie met matig natriumbeperkt	394
nefrotisch syndroom (verstoring van de bloedfiltering in de nieren)	natriumbeperkt	€ 394
Oncologie (Kanker)		
Oncologie (Kanker)	energieverrijkt in combinatie met eiwitverrijkt	€ 1.118
Overig		
voedselovergevoeligheid	koemelkeiwitvrij	€ 535
	soja-eiwitvrij	€ 358
	kippenei-eiwitvrij	€ 360
	lactosebeperkt	€ 431
	tarwevrij	€ 1.026
	koemelkeiwitvrij in combinatie met kippenei-eiwitvrij	€ 503
	koemelkeiwitvrij in combinatie met soja-eiwitvrij	€ 664
	koemelkeiwitvrij in combinatie met kippenei-eiwitvrij en soja-eiwitvrij	€ 1.338
	koemelkeiwitvrij in combinatie met kippenei-eiwitvrij, soja-eiwitvrij en tarwevrij	€ 1.717
	koemelkeiwitvrij in combinatie met glutenvrij	€ 1.514
brandwonden	energieverrijkt in combinatie met eiwitverrijkt	€ 1.118

Extra uitgaven voor kleding en beddengoed

Extra uitgaven voor kleding en beddengoed kunt u onder de volgende voorwaarden aftrekken:

- de zieke of invalide moet tot uw huishouden behoren;
- het moet gaan om iemand uit de kring van verwanten die voor aftrek van ziektekosten in aanmerking komt;
- de ziekte of invaliditeit moet ten minste een jaar hebben geduurd, of zal naar verwachting ten minste een jaar duren.

Zonder nader bewijs kunt u dan een bedrag aftrekken van €300 per jaar. Als u kunt bewijzen dat uw uitgaven méér dan €600 hebben bedragen is het aftrekbedrag €750 per jaar.

Tot de kosten van kleding en beddengoed behoren ook de kosten van aanpassing van een bed, orthopedisch schoeisel, vloerbedekking, extra kosten in verband met herstel van kleding en beddengoed, extra kosten van wassen en schoonmaken, luiers en andere incontinentiemiddelen.

Als u pas in de loop van het jaar binnen de voorwaarden bent gekomen, mag u de aftrek evenredig toepassen. Dat geldt ook als u in de loop van het jaar niet meer voldoet aan de voorwaarden.

Uitgaven voor vervoer voor ziekenbezoek

Voor de aftrek van kosten voor regelmatig ziekenbezoek is een speciale regeling getroffen. Voor toepassing daarvan hoeft de zieke overigens niet perse in een ziekenhuis of verpleeginrichting te zijn opgenomen; het kan net zo goed gaan om verpleging thuis. De kosten zijn aftrekbaar als:

- U direct voorafgaand aan de opname met de zieke een gemeenschappelijke huishouding had.
- De verpleging van de zieke buiten uw huishouding langer dan een maand duurt. In principe moet dit een aaneengesloten periode zijn. Bij verschillende ziekenhuisopnames die elk korter dan een maand duren is wel aftrek mogelijk als deze elkaar met zulke korte onderbrekingen opvolgen en zo duidelijk met elkaar samenhangen, dat ze in wezen als één opname gezien moeten worden.
- De afstand tussen uw woning en de instelling waar de zieke is opgenomen meer dan 10 km enkele reis bedraagt.
- U de zieke regelmatig bezoekt, hetgeen normaal gesproken inhoudt ten minste één keer per week; bij langdurig zieken wordt bezoek van eenmaal per maand ook wel toereikend geacht.

De reiskosten per auto zijn vastgesteld op een vast bedrag van €0,20 per kilometer; bij ander vervoer mag u de werkelijke kosten aftrekken. Is de afstand zo groot dat in redelijkheid niet kan worden verlangd dat u dezelfde dag terugreist, dan kunt u op grond van deze regeling ook de kosten van een overnachting aftrekken.

Al het bovenstaande geldt zelfs als de zieke op grote afstand – bijvoorbeeld in het buitenland – voor verpleging is opgenomen, zolang u maar aan de voorwaarden voldoet; ook vlieggasten kunnen dus aftrekbaar zijn. Niet aftrekbaar zijn daarentegen de kosten van uitstapjes die u met de zieke maakt.

Kosten van bevalling

Voor de kosten van bevalling gelden geen bijzondere regels.

Extra aftrek wegens ouderdom, arbeidsongeschiktheid en chronisch zieke kinderen

Bij de buitengewone uitgaven bestaan drie extra aftrekbedragen, te weten één voor 65-plussers, één voor arbeidsongeschikten en chronisch zieken, en één voor chronisch zieke kinderen. Ze mogen worden bijgeteld bij het bedrag van de overige buitengewone uitgaven. De extra aftrek levert dus alleen iets op als uw totale ziektekosten boven de drempel uitkomen.

Extra ouderdomsaftrek

Als u op 1 januari 2008 65 jaar of ouder was, heeft u recht op een extra aftrekpost van €821 bovenop uw andere buitengewone uitgaven. Voor aftrek moeten de totale buitengewone uitgaven wel hoger zijn dan de drempel.

Extra aftrek voor arbeidsongeschikten

Als u op 1 januari 2008 voor méér dan 45% arbeidsongeschikt was en bovendien jonger was dan 65 jaar, mag u zonder meer €821 bij uw ziektekosten optellen. De fiscus beoordeelt zelf uw arbeidsongeschiktheid maar sluit in principe aan bij

het oordeel van bijvoorbeeld een uitkeringsinstantie. Als u geen uitkering heeft, maar wel arbeidsongeschikt bent, mag u ook op een andere manier aantonen dat u arbeidsongeschikt bent, zoals door een verklaring van een arts, niet zijnde de eigen huisarts. Verder gaat het uitsluitend om uw verdien capaciteit; u heeft recht op de aftrek als u door uw arbeidsongeschiktheid niet in staat bent om minimaal 55% van het inkomen te verdienen dat gebruikelijk is voor personen in uw omstandigheden. Mocht u weliswaar medisch arbeidsongeschikt zijn, maar uw verdien capaciteit toch kunnen handhaven, dan heeft u geen recht op de aftrek. Bovendien moet de arbeidsongeschiktheid van structurele aard zijn, dat wil zeggen dat ze op de peildatum (1 januari) al twaalf maanden bestond.

Aftrek voor chronisch zieken

U heeft recht op een extra aftrekpost van €821 bovenop uw andere buitengewone uitgaven, als u voldoet aan de volgende voorwaarden:

- U was op 1 januari 2008 nog geen 65 jaar oud;
- U komt niet in aanmerking voor de arbeidsongeschiktheidsaftrek;
- U heeft voor uzelf voor meer dan €325 uitgegeven aan de volgende ziektekosten (**specifieke uitgaven**):
 - hulpmiddelen inclusief medicijnen;
 - vervoer met uitzondering van reiskosten regelmatig ziekenbezoek;
 - extra gezinshulp;
 - medisch voorgeschreven dieet;
 - kleding en beddengoed;
 - 25% van de eigen bijdrage voor verblijf in AWBZ-instelling (intramurale AWBZ-zorg)
 - 100% van de eigen bijdrage voor extramurale AWBZ-zorg;
 - 100% van de eigen bijdrage voor (persoonsgebonden budget voor) huishoudelijke verzorging via WMO;
 - 100% van de eigen bijdrage verschuldigd door persoonsgebonden-budgethouder AWBZ-zorg.

U geeft deze specifieke uitgaven apart aan.

Het is niet zo moeilijk om deze extra aftrekpost in de wacht te slepen. Als u een bril kocht die duurder was dan €325, heeft u al recht op deze aftrekpost.

Extra aftrek voor chronisch zieke kinderen

U heeft recht op aftrek voor chronisch zieke kinderen als uw kind op 1 januari 2008 nog geen 27 jaar is, door u in belangrijke mate wordt onderhouden (dat wil zeggen voor meer dan €400 per kwartaal, of u heeft recht op kinderbijslag voor dat kind) en u voor meer dan €325 aan 'specifieke' ziektekosten heeft uitgegeven voor dat kind. Het gaat om dezelfde soort ziektekosten als staat opgesomd bij de chronisch zieken aftrek. De aftrek bedraagt voor ieder kind waarvoor aan de voorwaarden wordt voldaan €821.

Verhoging ziektekosten

Als uw drempelinkomen (zie onderaan het schema in het onderdeel 'Algemeen deel') lager is dan €31.589, mag u uw specifieke uitgaven (zie bij *aftrek voor chronisch zieken*) met 113% verhogen.

Voorbeeld

U heeft recht op aftrek van buitengewone uitgaven, omdat uw aftrekbare kosten hoger zijn dan de drempel. Uw specifieke uitgaven bedragen €600. U heeft dan niet alleen recht op de chronisch ziekenaftrek, maar mag deze uitgaven ook nog

eens met 113% verhogen. Buiten overige ziektekosten bedraagt uw aftrek dan al:

Chronisch zieken aftrek	€821
Specifieke uitgaven	600
Verhoging specifieke uitgaven	678

Totaal	€2.099

Kosten van adoptie

Bij adoptie zijn aftrekbaar:

- Kosten voor indiening en behandeling van het adoptieverzoek, daaronder begrepen de griffierechten, leges, kosten van rechtsbijstand, en de kosten voor het verkrijgen van de beginseltoestemming. Ook uw reiskosten naar de rechtbank, andere instanties en uw advocaat zijn aftrekbaar net zoals de kosten van telefoon, fax en porti.
- Bij adoptie van een buitenlands kind: de kosten van de adoptieprocedure in het woonland van het kind, eveneens met inbegrip van de bijkomende kosten, alsmede de uitgaven voor vervoer en begeleiding van het kind naar uw woning, met inbegrip van de reis- en verblijfkosten. De laatste zijn pas aftrekbaar in het jaar waarin de minister van Justitie de beginseltoestemming heeft gegeven; dit hoeft niet het jaar te zijn waarin de uitgaven zijn gedaan.
- Kosten van de verplichte voorlichting en die van de verplichte bemiddeling (tot een maximum van €1000).

In China moet voor een adoptie een fors bedrag worden betaald aan de autoriteiten, zo'n €3000. Dit bedrag wordt betaald aan het kindertehuis die het vervolgens doorbetaalt aan de overheid. Dergelijke bedragen hebben geen betrekking op de adoptieprocedure en kunnen volgens de Hoge Raad dan ook niet in aftrek worden gebracht.

Ook als de adoptie is mislukt zijn genoemde kosten aftrekbaar, op voorwaarde dat u genoemde beginseltoestemming heeft gekregen.

Kosten van overlijden

U heeft aangegeven dat u geen partner heeft in 2008. Dan zijn in principe alleen de kosten ter zake van uw eigen overlijden aftrekbaar (begrafenisverzekering, aankoop grafrecht tijdens leven) als u ze heeft betaald vóór uw overlijden. De kosten die na uw overlijden zijn gemaakt, zijn bij u niet aftrekbaar omdat u na uw overlijden niet meer belastingplichtig bent. Maar het kan natuurlijk zijn dat uw partner eind 2007 is overleden en dat u in 2008 kosten heeft betaald terzake van dat overlijden. Die mag u dan aftrekken. Daarom nemen wij hier de hele paragraaf op en noemen wij ook de partner.

Aftrekbaar zijn uitsluitend de kosten die u voor uzelf, voor uw partner of voor uw kind jonger dan 27 jaar maakt. Bovendien mogen de kosten niet bovenmatig zijn, dat wil zeggen zij moeten passend zijn bij uw plaats in de samenleving. Dus geen overdadig weelderige begrafenis als u niet echt rijk was. Voor de aftrek van de kosten van overlijden van uw kind dat jonger is dan 27 jaar is vereist dat u met dat kind gedurende ten minste zes maanden voorafgaand aan dat overlijden een gezamenlijke huishouding heeft gevoerd. Als door ziekte opname in een ziekenhuis of verpleeghuis nodig was en het kind uitsluitend daardoor niet meer

tot uw huishouden behoorde, mag u toch de overlijdenskosten van dat kind in aftrek brengen.

Kosten van overlijden zijn aftrekbaar als ze niet zijn vergoed, bijvoorbeeld door een begrafenisverzekering. Een uitkering uit een kapitaalverzekering bij overlijden of een uitkering van de werkgever of uit hoofde van sociale verzekeringswetten (AOW, ANW) beperken de aftrek echter niet.

Aftrekbaar zijn onder meer de kosten van:

- premies voor een begrafenisverzekering, recht gevend op een uitkering in natura, d.w.z. de begrafenis wordt geheel verzorgd; dit geldt alleen als er onder geen enkele voorwaarde recht bestaat op een teruggave van een eventueel overschot (d.w.z. de begrafenis is goedkoper geweest dan de premies die zijn betaald);
- de aankoop van een graf bij leven als het grafrecht niet kan worden vervreemd;
- begrafenis en crematie;
- uitvaartdienst;
- huur van de opbaarruimte;
- grafkrans en grafbloemen;
- condoléancebijeenkomst;
- rouwbrieven;
- vervoer;
- volgauto's;
- overlijdensadvertentie;
- koffietafel;
- grafbedekking;
- grafzerk;
- het bijwonen van de begrafenis (met inbegrip van de huur van gelegenheidskleding).

Niet aftrekbaar zijn de kosten van aanschaf van rouwkleding, de kosten van herbegravenis, de verlenging van grafrechten, de onderhoudskosten van het graf en het grafmonument, de boedelkosten en de successierechten.

Aftrek in box 1, 3 of 2?

Buitengewone uitgaven behoren tot de groep persoonsgebonden aftrekposten. U mag deze posten in mindering brengen op uw inkomen in box 1. Maar het inkomen mag daardoor niet negatief worden. Kunt u een deel daardoor niet in aftrek brengen, dan mag u dat deel in aftrek brengen op uw inkomen in box 3 (4% van uw belastbare vermogen: zie algemeen deel). Maar ook dat mag niet negatief worden. Daarna is box 2 aan de beurt, dat zijn de inkomsten uit aanmerkelijk belang. Komt u ook daar niet aan aftrek toe, dan schuift het nog niet afgetrokken deel door naar volgend jaar. Het wordt daar bij de rest van de persoonsgebonden aftrekposten gevoegd en het hele circus begint opnieuw.

Voorbeeld

Uw inkomen in box 1 is €6000. U heeft een belastbare vermogen van €50.000, uw inkomen in box 3 is dan €2000 (4% van €50.000). Uw aftrekbare ziektekosten bedragen €9000. U mag €6000 in box 1 in aftrek brengen, €2000 in box 3 en €1000 schuift door naar het volgende jaar.

Terugontvangen of vergoede kosten

Ontvangt u buitengewone uitgaven terug, dan moet u dit bedrag aangeven als negatieve persoonsgebonden aftrekpost. Dat hoeft echter alleen maar als de post die u terugontvangt ook daadwerkelijk tot aftrek heeft geleid. Kwam deze post niet voor aftrek in aanmerking omdat bijvoorbeeld de drempel niet werd gehaald, dan hoeft u de teruggave niet aan te geven.

Krijgt u kosten vergoed, dan kunnen er twee situaties zijn. De eerste is dat u op het moment van het doen van aangifte inkomstenbelasting al weet dat de kosten vergoed worden (dat kan dus na afloop van het betreffende belastingjaar zijn). Dan mag u de betreffende kosten niet in aftrek brengen. Maar als u dat niet weet, dan brengt u de kosten in aftrek en geeft u de vergoeding aan op het moment dat u deze ontvangt. Als u de kosten echter niet in aftrek kon brengen omdat bijvoorbeeld de drempel niet werd gehaald, hoeft u de vergoeding niet aan te geven.

Verzilveringsregeling

In het schema van het belastingstelsel in het algemene deel kunt u zien dat de belasting wordt berekend over het belastbare inkomen en dat daarop de heffingskortingen in mindering worden gebracht. Als u geen belasting betaalt omdat uw inkomen daarvoor te laag is, krijgt u de heffingskortingen niet terug. Daardoor kan het zijn dat uw aftrekpost geen, of slechts ten dele een teruggave tot gevolg heeft.

Voorbeeld

U heeft een belastbaar inkomen in box 1 vóór aftrek van buitengewone uitgaven van €10.000. De belasting daarover bedraagt €3360. U heeft uitsluitend recht op de algemene heffingskorting van €2074. Uw belastingschuld bedraagt dus ($€3360 - €2074 =$) €1286. Uw buitengewone uitgaven bedragen €11.000. Uw belastbare inkomen is nu nihil (€1000 buitengewone uitgaven schuiven door naar volgend jaar). U betaalt geen belasting, maar krijgt de algemene heffingskorting ook niet terug. Uw belasting is dus maar verlaagd met €1286. De verzilveringsregeling zorgt ervoor dat u toch uw heffingskorting van €2074 terugkrijgt.

Voorbeeld

U heeft een belastbaar inkomen in box 1 vóór aftrek van buitengewone uitgaven van €4000. De belasting daarover bedraagt €1344. U heeft uitsluitend recht op de algemene heffingskorting van €2074. U hoeft geen belasting te betalen. Uw buitengewone uitgaven bedragen €2.500. Uw belastbare inkomen is nu €1500. De belasting hierover bedraagt €504, na aftrek van de heffingskorting nihil. U bent dus niets opgeschoten met de aftrek van buitengewone uitgaven: deze is 'weggefallen' in de heffingskorting. De verzilveringsregeling zorgt ervoor dat u een bedrag van ($€1344 - €504 =$) €840 terugkrijgt. Dit is het bedrag dat u teruggekregen zou hebben als er geen heffingskortingen zouden zijn.

U hoeft niets te doen voor de teruggave op grond van de verzilveringsregeling. Alleen maar uw aangifte indienen met daarin de aftrekpost buitengewone uitgaven. U krijgt in het voorjaar een beschikking van de belastingdienst voor deze teruggave.

Invloed van andere persoonsgebonden aftrekposten op de verzilveringsregeling

Het lijkt onbelangrijk: in welke volgorde mag u de persoonsgebonden aftrekposten aftrekken? Toch kan dat effect hebben. Deze tegemoetkoming op grond van de verzilveringsregeling geldt alleen voor de buitengewone uitgaven.

De aftrekvolgorde is:

- a. uitgaven voor onderhoudsverplichtingen;
- b. verliezen op beleggingen in durfkapitaal;
- c. uitgaven voor levensonderhoud van *kinderen*;
- d. buitengewone uitgaven;
- e. weekenduitgaven voor gehandicapten;
- f. scholingsuitgaven;
- g. uitgaven voor monumentenpanden;
- h. aftrekbare giften.

Zakt uw inkomen door de posten a, b of c, dan kan dat invloed hebben op de verzilveringsregeling. Gebeurt dat door de posten e, f, g of h, dan heeft dat geen invloed.

Welke post eerst?

U heeft een inkomen vóór persoonsgebonden aftrekposten van €9000. U betaalt €10.000 alimentatie en €6000 buitengewone uitgaven. U heeft nu geen recht op de teruggave op grond van de verzilveringsregeling, omdat uw inkomen door de alimentatie al nihil werd. Als u €10.000 scholingsuitgaven mag aftrekken, mag u eerst de buitengewone uitgaven aftrekken, zodat u in aanmerking komt voor de verzilveringsregeling. Pas daarna trekt u de scholingsuitgaven af. Het programma van de belastingdienst rekent dit gelukkig allemaal voor u uit. Het is wel zaak om uw aanslag en tegemoetkomingsbeschikking goed te controleren.

Aanpassing woning			
Ziektekosten	8		
Adoptie.....	16		
Adoptiekosten			
Voor wie aftrekbaar?	4		
Arbeidsongeschiktheidsaftrek .	14		
Arbeidsongeschiktheidskosten			
Voor wie aftrekbaar?	3		
Bevalling	14		
Buitengewone uitgaven.....	3, Zie		
Ziektekosten			
Drempel	4		
Eigen inkomen/vermogen	3		
voor wie aftrekbaar?	3		
Cardiofoon.....	7		
Chronisch zieke kinderen	15		
Voor wie aftrekbaar?	4		
Chronisch zieken aftrek.....	15		
Chronische ziekte			
Voor wie aftrekbaar?	3		
Contributies			
belangenverenigingen			
Ziektekosten	5		
Drempel			
Buitengewone uitgaven	4		
Ziektekosten	4		
Gezinshulp			
Ziektekosten	9		
Huisapotheek	6		
Inenting	5		
Inkomensafhankelijke bijdrage			
zorgverzekering	5		
Kleding en beddengoed			
Ziektekosten	13		
Kunst- en hulpmiddelen			
Ziektekosten	7		
Ouderdomsaftrek	14		
Ouderdomskosten			
Voor wie aftrekbaar?	4		
Overlijdenskosten	16		
Voor wie aftrekbaar?	3		
Persoonsgebonden Budget.....	10		
PGB	10		
Premie zorgverzekering	4		
Aanvullende premie	5		
Inkomensafhankelijke bijdrage			
.....	5		
No-claimkorting	4		
Premies zorgverzekering			
Basispremie	4		
Nominale premie	4		
Reiskosten ziekenbezoek.....	14		
Speciaal onderwijs voor kind.....	6		
Specifieke uitgaven	15		
Sportkeuring	5		
Vergoeding ziektekosten	4		
Verplegingskosten	6		
Verzilveringsregeling.....	19		
Voedingssupplementen	6		
WMO.....	6		
Ziektekosten.....	4		
Aanpassing woning	8		
Alternatieve genezers.....	5		
Arbeidsongeschiktheidsaftrek	14		
Bevalling	14		
Cardiofoon	7		
Chronisch zieke kinderen	15		
Chronisch ziekenaftrek	15		
Contributies belangenverenigingen			
.....	5		
Dieet.....	10		
Drempel	4		
Gezinshulp	9		
Inenting	5		
Kleding en beddengoed	13		
Kunst- en hulpmiddelen.....	7		
Medicijnen	6		
Medische behandelingen	5		
Ouderdomsaftrek.....	14		
Overlijden	16		
Premies zorgverzekering.....	4		
Reiskosten ziekenbezoek	14		
Specifieke uitgaven	15		
Terugontvangen	18		
Vergoeding	4, 18		
Verhoging	15		
Verpleging	6		
Vervoer	8		
Verzilveringsregeling	19		
Voedingssupplementen.....	6		
Volgorde van aftrek.....	18		
Voor wie aftrekbaar?	3		